

Streszczenie

Rozprawa doktorska dotyczy strategii *hedgingowych* realizowanych przez państwa Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej będących odpowiedzią na zachodzące zmiany w międzynarodowym środowisku wywołane rosnącą potęgą Chińskiej Republiki Ludowej (Chiny/ChRL). *Hedging*, który pochodzi z nauki o finansach, sprowadza się do wdrażania mechanizmów, które jednocześnie optymalizują zyski i minimalizują straty. Natomiast na gruncie stosunków międzynarodowych *hedging* rozumie się jako strategię realizowaną przez państwa, które chcą skutecznie realizować politykę równego dystansu wobec rywalizujących mocarstw i poprzez niejednoznaczność, ambiwalencję i elastyczność wobec dominujących potęg chcą zyskać jak najlepsze miejsce w wyłaniającym się nowym układzie sił.

W pierwszym rozdziale omówione zostały główne kategorie pojęciowe, takie jak bezpieczeństwo, strategia i potęga z perspektywy głównych nurtów teoretycznych stosunków międzynarodowych oraz w ujęciu regionalnym. Przybliżona została także architektura bezpieczeństwa Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej. Kolejny rozdział traktuje o zmianach, jakie zaszły w regionie na skutek przeobrażeń dokonujących się w światowej równowadze sił. W trzecim rozdziale zostało omówione tytułowe zagadnienie *hedgingu* oraz strategii *hedgingowe*. Strategie te rozpatrywane z perspektywy równowagi sił i mieszczą się w szerokim spektrum pomiędzy równoważeniem (sojuszem przeciw) a *bandwagoningiem* (sojuszem z), czyli dwoma skrajnymi postawami przyjmowanymi przez państwa w środowisku rosnącego zagrożenia dla bezpieczeństwa. Rozdziały czwarty i piąty zawierają pogłębioną analizę strategii uskutecznianych przez Wietnam i Japonię wobec rosnącej potęgi Chin. Działania tych państw są rozpatrywane z perspektywy ekonomicznej, politycznej i wojskowej. Analiza miała na celu udzielenie odpowiedzi na pytanie czy polityce maksymalizowania zysków wynikających ze współpracy towarzyszy wdrażanie mechanizmów zabezpieczających przed nadmiernym uzależnieniem się od Chin, jak również czy państwa poddawane analizie realizują politykę utrzymywania równego dystansu do obu rywalizujących mocarstw, tj. USA i ChRL.

W oparciu o zgromadzony materiał badawczy zostało dowiedzione, że Wietnam realizuje strategię *hedgingową*, natomiast Japonia już nie. Nie można zatem przyjąć, że *hedging* jest uniwersalną strategią stosowaną przez państwa badanego regionu.